

BIULETYN ZARZĄDU REGIONU NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

UCHWAŁY KOMISJI KRAJOWEJ z posiedzenia 13 sierpnia br.

Uchwała nr 254/92

ws.negocjacji dot.minimalizacji skutków podwyżek

Komisja Krajowa NSZZ "S" uznaje za niedopuszczalne wprowadzenie znaczących podwyżek cen nośników energii bez trybu konsultacyjnego i bez przedstawienia skutków społecznych tego ruchu oraz sposobu jego rekompensat. Wyniki negocjacji prowadzonych z inicjatywą NSZZ "S" aż po ogłoszeniu podwyżek Komisja Krajowa traktuje jako poważną próbę zmniejszenia skutków tego faktu, którą może zaakceptować jedynie jako rozwiązanie chwilowe sprzedające niezłotoczne kompleksowe uregulowanie praw ekonomicznych i gospodarczych kraju.

W wyniku przeprowadzonych negocjacji:

- płaca minimalna wzrośnie do 1,3 mln zł miesięcznie od września br.,
- rodziny o najniższych dochodach (poniżej 60% emerytury na osobę) będą uprawnione do podwyższonego zasiłku mieszkaniowego - nie będą ponosić kosztów czynszu, światła i gazu powyżej 5% poziomu swych dochodów,
- zasiłki mieszkaniowe będą wypłacane z wyodrębnionych środków,
- w rejonach o szczególnym zagrożeniu bezrobociem będzie przedłużony okres wypłacania zasiłku dla bezrobotnych, a także możliwe będzie wcześniejsze dochodzenie na emeryturę,
- bezrobotni tracący prawo do zasiłku nadal będą objęci bezpłatną opieką zdrowotną,
- prawo do zasiłku rodzinnego, które odebrano dzieciom rodzin niepełnych w czerwcu br., zostanie im przywrócone terminem od czerwca br., a więc zlikwiduje to całkowicie skutki poprzednich decyzji),
- do 20 sierpnia Rząd przedstawi materiały do negocjacji w sprawie ppww (podatek od ponadnormatywnych wypłat w miastach i aglomeracjach), a w terminie do 25 sierpnia rozpocznie z naszym Związkiem negocjacje.

Uchwała nr 255/92

Komisja Krajowa NSZZ "S" przyjmuje deklarację o pełnej współpracy oraz pełnienia roli doradczej i inicjatywnej przez działaczy i ekspertów Krajowego Zarządu Regionu Komisji Zakładowych ("Sieć").

Komisja Krajowa NSZZ "S" uważa, że sytuacja w kraju wymaga niekórych ugrupowań politycznych i politycznych związkowych do restytucji rządów i politycznych wymaga konsolidacji struktur państwa i solidarnego przestrzegania uchwał władz państwa i Statutu.

Uchwała Komisji Krajowej

Realizując Uchwałę IV KZD NSZZ "S", Komisja Krajowa uzyskała 1 sierpnia harmonogram najbliższych działań rządu. I tak do 31 sierpnia rząd zobowiązał się przedstawić projekty ustaw wraz z przepisami wykonawczymi. We wrześniu i październiku projekty byłyby negocjowane, a w listopadzie rozpocznie się wdrażanie pakietu uzgodnionych rozwiązań.

Wobec napiętej sytuacji w kraju Komisja Krajowa żąda przyspieszenia negocjacji, które powinny stanowić pierwszą część przygotowującą społeczny układ stabilizacyjny. W jego zakres winny wchodzić rozwiązania następujących problemów:

1. gwarantowane płace minimalne,
2. minimum socjalne wynegocjowane ze Związkiem,
3. aktywne przeciwdziałanie bezrobociu,
4. zahamowanie recesji poprzez:
  - oddłużenie zakładów,
  - kredyty obrotowe dla zakładów,
  - likwidacja "popiwku",
  - powołanie instytucji Skarbu Państwa,
  - uspołecznienie procesu prywatyzacji.

Komisja Krajowa zobowiązuje Zarządy Regionów do przeprowadzenia wśród Komisji Zakładowych w terminie do 29 sierpnia sondaży dotyczących akcji protestacyjnych Związku w przypadku niezrealizowania naszych postulatów. Jednocześnie zobowiązujemy ZR do nadzwyczajnej, szerokiej akcji informacyjnej dotyczącej postulatów Związku i pilnego opiniowania przesyłanych aktów prawnych.

Komisja Krajowa upoważnia Prezydium do poszerzenia składu Zespołów d.s. polityki społecznej i polityki ekonomicznej. Liczymy na włączenie się do negocjacji przedstawicieli Komisji Zakładowych.

ODPOWIEŹ KK na list PREZYDENTA

Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność" z nadzieją przyjmuje wystąpienie Pana Prezydenta z okazji 12-tej rocznicy Sierpnia '80 nawiązujące do obecnej, trudnej sytuacji w kraju.

Podobnie jak Pan, wierzymy, że efekty naszej walki prowadzone przez minione dwanaście lat nie zostaną zaprzepaszczone. /cd. na str. 2/

ODPOWIEDZ KK na list PREZYDENTA

/dok. ze str. 1/

Tylko wtedy można liczyć, że w przewidywalnym czasie los pracowników ulegnie znaczącej poprawie, tylko wtedy można skutecznie walczyć z patologią towarzyszącą ustrojowym zmianom, tylko wtedy nie staniemy się "czwartym światem".

Podkreślamy jednak, że proces transformacji ustrojowej i gospodarczej często jest sprzeczny z ideami i celami NSZZ "Solidarność", a używane metody niezgodne z etyką Związku.

Sądzimy, że nasz Związek, nie podzielony i nie rozbity grą zewnętrznych doraźnych interesów politycznych, podobnie jak Pan Prezydent, będzie zmierzał w kierunku osiągnięcia systemu uwzględniającego interesy pracowników i dobro Polski.

Gdańsk, 13 sierpnia 1992r.

W poprzednim n-rze, tj. 124 biuletynu wydrukowaliśmy niepełny tekst "Stanowiska ws. Paktu o przedsiębiorstwie państwowym" za co gorąco przeprosza Czytelników redakcja. Poniżej drukujemy pełny tekst.

STANOWISKO

ws. "Paktu o przedsiębiorstwie państwowym" z 31 lipca 1992r. Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" traktuje przesłaną przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej propozycję "Paktu o przedsiębiorstwie państwowym w trakcie przekształcenia" jako pierwszą poważną reakcją władz państwowych na postulaty zgłaszane przez nasz Związek od ponad 2 lat.

Według oceny Prezydium dokument ten nie odpowiada na wszystkie postulaty zawarte w uchwale 32 IV KZD i uchwale 244/92 KK. Brak w nim jednoznacznej odpowiedzi na żądania NSZZ "S" dotyczące odciążenia zakładów, likwidacji popiwku, uzyskiwania kapitału obrotowego i restrukturyzacyjnego przez przedsiębiorstwa, jak również zmniejszenia dywidendy. Sprzeciwiamy się brakowi gwarancji socjalnych. W sytuacji, w której Rząd pozostaje nadal największym pracodawcą, nie może też być mowy o pełnieniu przezeń roli arbitra w sporach płacowych.

Niemożliwa jest też do zaakceptowania koncepcja wspólnych rozmów NSZZ "Solidarność" z tymi centralami związkowymi, które w cyniczny sposób traktują rzeczywiste problemy pracownicze jako kartę przetargową w prowadzonej przez siebie prze politycznej.

Wyjaśnienia i istotne poprawki wniesione do omawianego dokumentu przez ministra Jacka Kuronia, zobowiązanie się Rządu do interwencji w tych przedsiębiorstwach, w których zagrożone są sierpniowe wypłaty pensji pracowniczych, jak również uzgodnienie terminu rozmów w sprawie rekompensowania wzrostu kosztów utrzymania spowodowanego ostatnimi podwyżkami na 6 sierpnia, upoważniają Prezydium KK NSZZ "Solidarność" do uznania przedstawionego przez Rząd dokumentu za podstawę do dalszych negocjacji na temat konkretnych aktów prawnych przedstawionych Związkowi do końca sierpnia.

Gdańsk, 1 sierpnia 92r. Prezydium KK NSZZ "S"

UTRUDNIANIE DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKOWEJ - PRZESTĘPSTWEM

W związku ze zmianą prawodawstwa związkowego (ustawa z dnia 23 maja 1991r. o związkach zawodowych - obowiązuje od dnia 27 lipca 1991r. Dz.U.z 1991r. Nr 55, poz.234) pojawiły się praktyczne możliwości stosowania art.35. Artykuł ten przewiduje odpowiedzialność karną osób, które w związku z zajmowanym stanowiskiem lub pełnioną funkcją przeszkadzają w utworzeniu związku, utrudniają działalność związkową, bądź dyskryminują pracownika z powodu przynależności związkowej albo pełnionej przez niego funkcji.

Interpretacja tego artykułu nastęrcza wątpliwości, głównie z powodu przewidzianej tam sankcji w postaci grzywny, jednakże bez określenia jej dolnej granicy. W praktyce nie było wiadomo, czy mamy do czynienia z przestępstwem ściganym z oskarżenia publicznego, a rozpatrywanym przed sądem, czy też wykroczeniem ściganym na wniosek, a rozpatrywanym przez kolegium.

Zważywszy, że ilość tego typu działań pracodawców rośnie - Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego "Solidarność" wystosował pismo w tej sprawie do Prokuratury Wojewódzkiej z zapytaniem o obowiązującą wykładnię artykułu 35.

Ostateczne wyjaśnienie wszelkich naszych wątpliwości w tej sprawie zawiera pismo z Wydziału Postępowania Przygotowawczego, podpisane przez prokuratora wojewódzkiego J.Hopa z dnia 28.04.1992r. Czytamy w nim m.in.:

"Departament Prokuratury Ministerstwa Sprawiedliwości w dniu 21 kwietnia 1992 r. przekazał wykładnię przepisów ustaw szczegółowych, w których sankcji nie określono górnej granicy kary grzywny i ograniczenia wolności, stwierdzając, że czynny takie stanowią przestępstwo.

Wyjątkiem byłyby natomiast przypadki, gdy ustawa wyraźnie postanawia, że sprawy o te czyny, tzn. zagrożone grzywną lub karą ograniczenia wolności, rozpatrywane mają być w trybie postępowania w sprawach o wykroczenia.

Powyższą interpretację przekazałem wszystkim Prokuratorom Rejonowym co niewątpliwie spowoduje ujednoczenie praktyki egzekwowania odpowiedzialności także za naruszenie przepisów ustawy o związkach zawodowych. Naruszenie art.35 ust.1 i 2 tej ustawy będzie powodowało ściganie karne za przestępstwo"

Biuletyn Informacyjny Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ "Solidarność" nr 18.

UTRUDNIANIE DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKOWEJ - PRZESTĘPSTWEM

W związku ze zmianą prawodawstwa związkowego (ustawa z dnia 23 maja 1991r. o związkach

zawodowych - obowiązuje od dnia 27 lipca 1991r. Dz.U.z 1991r. Nr 55, poz.234) pojawiły się praktyczne możliwości stosowania art.35. Artykuł ten przewiduje odpowiedzialność karną osób, które w związku z zajmowanym stanowiskiem lub pełnioną funkcją przeszkadzają w utworzeniu związku, utrudniają działalność związkową, bądź dyskryminują pracownika z powodu przynależności związkowej albo pełnionej przez niego funkcji.

Interpretacja tego artykułu nastęrcza wątpliwości, głównie z powodu przewidzianej tam sankcji w postaci grzywny, jednakże bez określenia jej dolnej granicy. W praktyce nie było wiadomo, czy mamy do czynienia z przestępstwem ściganym z oskarżenia publicznego, a rozpatrywanym przed sądem, czy też wykroczeniem ściganym na wniosek, a rozpatrywanym przez kolegium.

Zważywszy, że ilość tego typu działań pracodawców rośnie - Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego "Solidarność" wystosował pismo w tej sprawie do Prokuratury Wojewódzkiej z zapytaniem o obowiązującą wykładnię artykułu 35.

Ostateczne wyjaśnienie wszelkich naszych wątpliwości w tej sprawie zawiera pismo z Wydziału Postępowania Przygotowawczego, podpisane przez prokuratora wojewódzkiego J.Hopa z dnia 28.04.1992r. Czytamy w nim m.in.:

"Departament Prokuratury Ministerstwa Sprawiedliwości w dniu 21 kwietnia 1992 r. przekazał wykładnię przepisów ustaw szczegółowych, w których sankcji nie określono górnej granicy kary grzywny i ograniczenia wolności, stwierdzając, że czynny takie stanowią przestępstwo.

Wyjątkiem byłyby natomiast przypadki, gdy ustawa wyraźnie postanawia, że sprawy o te czyny, tzn. zagrożone grzywną lub karą ograniczenia wolności, rozpatrywane mają być w trybie postępowania w sprawach o wykroczenia.

Powyższą interpretację przekazałem wszystkim Prokuratorom Rejonowym co niewątpliwie spowoduje ujednoczenie praktyki egzekwowania odpowiedzialności także za naruszenie przepisów ustawy o związkach zawodowych. Naruszenie art.35 ust.1 i 2 tej ustawy będzie powodowało ściganie karne za przestępstwo"

Biuletyn Informacyjny Regionu Śląsko-Dąbrowskiego "Solidarność" nr 18.

Od dnia 1 kwietnia 1992r kwoty najniższych świadczeń wynoszą:

Waloryzacji świadczeń dokonuje się mnożąc ustalony w wyniku ubruttowienia świadczeń wskaźnika wysokości świadczenia przez kwotę 2.426.000 zł, którą stanowi kwota przeciętnego wynagrodzenia w IV kwartale 1991r.

Emerytura, renta inwalidzka dla I i II grupy	-	849.100 zł
oraz renta rodzinna:		
Renta inwalidzka dla inwalidy III grupy	-	665.100 zł
Kwota najniższych rent inwalidzkich i rent rodzinnych przewidzianych w przepisach ustawy o świadczeniach z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych:		
Renta inwalidzka I i II grupy oraz renta rodzinna	-	1.019.000 zł
Renta inwalidzka III grupy	-	768.200 zł
Dodatek pielęgnacyjny, dodatek kombatancki, dodatek za tajne nauczanie oraz dodatek dla sieroty zupełnej	-	242.600 zł
Dodatek pielęgnacyjny dla inwalidy wojennego	-	363.900 zł
Dodatek energetyczny	-	119.100 zł
Zasiłek pogrzebowy	-	4.852.000 zł

Emeryci i renciści pracujący zarobkowo:

Świadczenie nie zmniejsza się przy zarobku kwoty brutto -	1.455.600 zł
Przy zarobku od 1.455.600 zł do 2.911.200 zł kwoty brutto świadczenie zmniejsza się o 582.240 zł emerytom i rencistom I i II grupy (24% kwoty bazowej)	
rencistom III grupy zmniejsza się o 436.680 zł.	
Przy zarobkach wyższych od 2.912.200 zł kwoty brutto świadczenie zawiesza się.	
Dz.U. Nr 21 poz. 84 br.	
Od dnia 1 czerwca 1992r wysokość zasiłku rodzinnego wynosi -	167.000 zł
Zasiłek wychowawczy dla matek samotnie wychowujących dziecko	-829.000 zł
rodzinie pełnej	- 519.000 zł

DODATEK SPECJALNY

CENTRALNE UROCZYSTOŚCI PODPISANIA POROZUMIENIA SIERPNIOWYCH odbędą się w LUBINIE w dniu 29 sierpnia b.r.

Delegacje Komisji Zakładowych oraz poczty sztandarowe pragnące wziąć udział w Uroczystościach (koszty ponoszą Komisje Zakładowe) - winny zgłosić swe uczestnictwo u sekretarza Zarządu Regionu do dnia 21 sierpnia br.

Droga Koleżanko, Drogi Kolego,

IV Krajowy Zjazd Delegatów podjął uchwałę w sprawie zmiany uchwały finansowej. Zmiana ta dotyczy podziału składki między struktury Związku. Wysokość składki członkowskiej pozostaje na tym samym poziomie tzn. 1% wynagrodzenia (oczywiście brutto ponieważ inaczej już nie liczymy). Od 1 września 1992 r. wiąże nowy podział składki, który przypominam:

- 65% pozostaje w Komisji Zakładowej
  - 35% przesyłacie na konto Zarządu Regionu.
- Te 35% dzieli się w następujący sposób:
- 25% do dyspozycji Zarządu Regionu
  - 8% do dyspozycji Komisji Krajowej
  - 2% do dyspozycji Sekretariatów Branżowych.

Serdecznie Was proszę o sprawdzenie czy obsługujące Komisję Zakładową służby finansowe prawidłowo liczą składkę członkowską oraz o poinformowanie tych służb o nowym podziale składki od września br. Wszelkiej pewności dołączam jednolity tekst uchwały finansowej.

Bardzo proszę, abyście ze względu na komputerowy system ewidencji, a także potrzebę analizy podstaw sytuacji Związku, na każdym przelewie bankowym byli uprzejmi zaznaczyć numer rejestrowy Komisji Zakładowej, miesiąc za jaki opłacona jest składka, liczbę wszystkich członków organizacji zakładowej, liczbę czynnie pracujących członków związku oraz średnie wynagrodzenie w zakładzie.

Od 1 lipca 1992 r. na mocy uchwały IV Walnego Zebrania Delegatów, w naszym regionie obowiązuje Regionalny Fundusz Strajkowy. Zgodnie z regulaminem Fundusz ten powstaje z 3% składki członkowskiej wpłacanej przez Komisje Zakładowe na odrębne konto Funduszu. Proszę tak jak wyżej na przelewach zaznaczyć numer rejestrowy KZ oraz miesiąc za jaki dokonana jest wpłata.

Konto Funduszu:

Regionalny Fundusz Strajkowy NSZZ "Solidarność" Region

Wyjaśnienia do Uchwały Nr.245/92

Zgodnie z uchwałą nr 7 IV KZD oraz uchwałą KK z dnia 22 lipca 1992 r., każdy działacz Związku "Solidarność" zobowiązany jest do złożenia wniosku do Ministra Spraw Wewnętrznych o wydanie zaświadczenia o braku współpracy z wszelkiego rodzaju byłymi służbami bezpieczeństwa, za pośrednictwem przewodniczącego regionów i przewodniczącego Komisji Krajowej. Teksty uchwał w załączeniu wraz z wzorem formularza.

W związku z tym zobowiązuję wszystkich Przewodniczących Komisji Zakładowych do powielenia wniosku tak aby każdy członek Komisji Zakładowej i Zakładowej Komisji Rewizyjnej oraz delegat na Walne Zebranie Delegatów Regionu (jeśli taki w waszej organizacji zakładowej jest) otrzymał do wypełnienia 2 egzemplarze. Jeden egzemplarz należy złożyć w Zarządzie Regionu, tylko u osoby przeze mnie upoważnionej, otrzymując potwierdzenie złożenia na drugim egzemplarzu. Potwierdzony egzemplarz wniosku powinien przechowywać wnioskodawca oraz chronić go przed zniszczeniem lub zagubieniem. Wnioski przesyłane pocztą nie będą przyjmowane ani potwierdzane i nie będą uznawane za złożone. Najlepiej, aby Przewodniczący KZ dostarczał wnioski od wszystkich zainteresowanych osobiście. Zachęcam do jak najszybszej realizacji uchwały, aby uniknąć niepotrzebnego spiętrzenia zgłoszeń w ostatnich dniach.

NEGOCJACJE: RZĄD - KOMISJA KRAJOWA 7 sierpnia

Tematykę negocjacji w dniu 7 sierpnia, która miała charakter interwencyjny ustalono podczas spotkania z min. J. Kuroniem w dniu 7 sierpnia.

Dotyczyła ona:

1. Oslony socjalnej wobec prowadzonej podwyżki cen energii, paliw, pieczywa i czynszów,
2. Problemów bezrobocia,
3. Zasiłków rodzinnych dla dzieci z rodzin niepełnych.

Szczegóły negocjacji:

PLACA MINIMALNA

Dotychczasowa płaca minimalna wynosiła 1,2 mln. Związek proponował podniesienie płacy minimalnej do 1,5 mln. Rząd zgodził się na podniesienie płacy minimalnej do 1,3 mln. Określenie płacy minimalnej na 1,3 mln. odbiegało od propozycji Związku, dlatego znalazło się w protokole rozbieżności.

ZASILEK MIESZKANIOWY

Utrzymana została dotychczasowa zasada przyznawania zasiłku mieszkaniowego dla rodzin niepełnych i wielodzietnych, w których dochód w rodzinie nie przekracza 150% najniższej emerytury. Ponadto poszerzono możliwość uzyskania większej pomocy dla rodzin o szczególnie niskich dochodach.

Od 1 września dotyczyć to będzie osób o dochodzie do 551 tys. zł na osobę (60% najniższej emerytury). W tym czasie rodziny te na wydatki mieszkaniowe płaciły 10% swoich dochodów, od września 5%.

Przykład: Dochód całej rodziny wynosi - 1 mln zł.

Opłata za mieszkanie i opłaty za światło - 450 tys. zł.
Opłata wnoszona przez rodzinę - 45 tys. zł (10%).
Reszta - 350 tys. zł - z funduszu pomocy społecznej.

po poszerzeniu zapisu o zasiłku mieszkaniowym:

Przykład: Dochód całej rodziny - 1 mln zł.

Obecnie po podwyżce czynszu za mieszkanie i opłat za gaz i światło opłata wzrasta do 580 tys. zł.

Opłata wnoszona przez rodzinę - 50 tys. zł (5%)
Reszta - 530 tys. zł - z funduszu pomocy społecznej.

Finansowanie zasiłków mieszkaniowych oraz gwarancje zasiłków pomocy socjalnej wymagają wyodrębnienia i zagwarantowania, aby pomoc ta była skuteczna, aby naprawę docierała do osób, którym ta pomoc jest potrzebna.

BEZROBOCIE

1. Rząd zobowiązał się do zatwierdzenia w najbliższym tygodniu listy regionów szczególnie zagrożonych bezrobociem (Mielec znajduje się na tej liście).

2. Okresy pobierania zasiłków dla bezrobotnych (12 miesięcy) będą mogły ulec przedłużeniu w porozumieniu z naszym Związkiem w rejonach o szczególnym zagrożeniu bezrobociem.

3. W rejonach szczególnie zagrożonych bezrobociem strukturalnym będzie możliwość wcześniejszego przechodzenia na emeryturę; dotyczyć to będzie kobiet poniżej 50 lat i mężczyzn poniżej 55 lat (przy wymaganym stażu pracy). Obecnie obowiązują sztywne granice 50 lat kobiety i 55 lat mężczyzny.

Rząd zobowiązał się również do wprowadzenia zapisu ustawowego, że bezrobotni po utracie prawa do zasiłku dla bezrobotnych nie tracą prawa do opieki zdrowotnej.

POPIWEK

W związku z wprowadzeniem zmian w Ustawie "O podatku od ponadnormatywnych wynagrodzeń", które będą obowiązywać od 1-ego sierpnia, strona rządowa odmówiła ustępstw w naliczaniu korekty "popiwku". Do dnia 20.08.1992 Rząd przedstawił Związkowi zawodowym propozycje wysokości wskaźnika wzrostu normy wynagrodzeń wolnych od podatku. Jest to zapowiedź rozwiązania systemowego odejścia od "popiwku" w kierunku metod komisji parytetowych.

Nierozstrzygnięcie sprawy w/w podatku znalazło się również w protokole rozbieżności.

KOMUNIKAT

W związku z napływającymi do Zarządu Regionu informacjami o zaprzestaniu działalności komisji zakładowych NSZZ "S" w wielu zakładach pracy z powodu likwidacji przedsiębiorstw, przekształceń własnościowych, bądź niedokonaniu wyboru władz zakładowych organizacji związkowych na kadencję 1992-95 informuję, że na działaczach komisji zakładowych tych zakładów pracy spoczywa obowiązek rozliczenia się z członkami Związku i podjęcia stosownych uchwał organizacyjnych i finansowych zamykających działalność i powiadomienia o powyższym Zarządu Regionu.

Wnioski o skreślenie z rejestru Zarządu Regionu tych komisji zakładowych, które nie wypełniają powinności statutowych będą przedstawiane na kolejnych posiedzeniach Zarządu Regionu.

Zwracam się do niżej wymienionych Komisji Zakładowych, którym nie zostały przyjęte protokoły z wyborów o pilne sprostowanie niejasności proceduralnych.

Dotyczy to Komisji Zakładowych z:

- POW Magnuszew,
- Prac. Ośw. i Wych. Rogalin,
- DZPB Drwalew,
- Nadleśnictwo Głuchów,
- ZUTP "Radwent" Radom,
- ZSP Grójec,
- ZPUH Kozienice,
- PGR Rykaty,
- SHiUZ Zameczek,
- SPS "Rozwój" Radom,
- SP "Jedlimex" Jedlnia Letnisko,
- POPO "Polodlew" Radom,
- "Asko-Sport" Radom,
- Prac. Ośw. i Wych. Siemno.
- KRB PCWiG Wierzbica,
- GS "SCHł." Przytyk.

Członkowie "S" pozbawieni zakładowych organizacji związkowych mają prawo przeniesienia członkostwa do Komisji Zakładowej działającej przy Zarządzie Regionu.

Sekretarz Zarządu Regionu NSZZ "S"
Ziemia Radomska
Zbigniew Cebula

PROTOKOŁ uzgodnień i rozbieżności- Warszawa 10 sierpnia

Podczas rozmów w dniu 10 sierpnia 1992r. pomiędzy przedstawicielami Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność", a stroną rządową, dotyczących społecznych skutków podwyżek cen nośników energii ustalono co następuje:

I. Uzgodnienia:

1. Rząd rozpocznie działania na rzecz restrukturyzacji polskiej energetyki.

2. W zakresie pomocy socjalnej:

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 19 maja br. zostanie cofnięte w zakresie ograniczenia prawa dzieci z rodzin niepełnych do zasiłku rodzinnego,

- zasiłek mieszkaniowy dla rodzin, których dochód miesięczny brutto na osobę nie przekracza 60% najniższej emerytury, będzie pokrywał od 1 sierpnia wydatki powyżej 5% dochodu rodziny,

- finansowanie zasiłków mieszkaniowych odbywać się będzie z wyodrębnionych środków,

- środki przeznaczone na wykonanie ustawy o pomocy społecznej winny być środkami gwarantowanymi.

3. W zakresie bezrobocia:

- Rząd w ciągu najbliższego tygodnia zatwierdzi listę regionów szczególnie zagrożonych bezrobociem,

- przedłużone zostaną okresy pobierania zasiłków dla bezrobotnych, w porozumieniu z NSZZ "Solidarność", w sposób zróżnicowany, z uwzględnieniem sytuacji w danym regionie,

- ograniczenie wiekowe w Rozporządzeniu o wcześniejszych emeryturach w rejonach szczególnie zagrożonych bezrobociem będzie fakultatywne i w sposób zindywidualizowany uchylane przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej - poniżej 50 lat dla kobiet i 55 lat dla mężczyzn (z uwzględnieniem wymaganego stażu pracy), w zależności od sytuacji w danym regionie (przewidywany termin wejścia rozporządzenia w życie - 1 października br.)

4. W zakresie najniższego wynagrodzenia strony uzgodniły konieczność intrerwencyjnego, wyprzedzającego wzrost cen podwyższenia najniższego wynagrodzenia.

II. Rozbieżności:

1. W sprawie ustalenia wysokości najniższego wynagrodzenia:

- strona związkowa podtrzymała swoje stanowisko dotyczące

wysokości najniższego wynagrodzenia (1,5 mln zł) i terminu jego wprowadzenia (od 1.08 br.),

- w związku z tym, że NSZZ "Solidarność" zaproponowała jednorazowe odejście od dotychczasowego sposobu ustalania najniższego wynagrodzenia i podniesienie go z wyprzedzeniem o kwotę, która wynika z przewidywanego wzrostu cen za III kwartał br. - strona rządowa proponuje przyjąć takie rozwiązanie i podnieść poziom najniższego wynagrodzenia od 1.09.br do 1,3 mln zł, tj. o kwotę wynikającą z przewidywanego wzrostu cen za III kwartał. Jednocześnie strona rządowa proponuje, aby w terminie wrzesniowym zgodnie z dotychczasowymi zasadami uzgodnionymi z partnerami społecznymi, ustalona została, w wyniku negocjacji, kwota najniższego wynagrodzenia na IV kwartał.

2. W sprawie podatku od ponadnormatywnego wzrostu wynagrodzeń:

- strona związkowa zaproponowała podwyższenie bazy pww w sposób kwotowy lub procentowy tak, by uwzględnił on rzeczywisty wzrost cen,- strona rządowa uznała, że w tej sprawie możliwe są jedynie rozwiązania systemowe i w związku z tym do 20 sierpnia przedstawi związkowi zawodowym propozycje wysokości wskaźnika wzrostu normy wynagrodzeń wolnych od podatku, jaki miałby obowiązywać do końca roku i podejmie rozmowy dotyczące tegoż wskaźnika do 25 sierpnia br.

Podpisali:

Członek Prezydium KK - Ewa Tomaszewska
Sekretarz Stanu - Michał Boni

KSIĄŻKI, KSIĄŻKI, KSIĄŻKI!

W Zarządzie Regionu NSZZ "S" Ziemia Radomska znajdują się w sprzedaży trzy pozycje książkowe, które powinny stanowić wyposażenie biblioteczek Komisji Zakładowych. Dwie z nich zawierają niezbędny dla każdej komisji zbiór wiadomości dotyczący uprawnień związków zawodowych w przedsiębiorstwie, a także zwolnień pracowników z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy.

Pierwsza pozycja - to "RADY CZERWIEC 76" - w cenie 30 tys. zł. materiał stanowiący zbiór dokumentów wydarzeń Czerwca 1976r. a wstrząsające relacje ludzi skrzywdzonych represjonowanych. Jest to faktograf "dokonań" komunistów - świadectwo brutalności i bezprawia, chociaż - jak ostatnich, a wynikających z komunistowskiego systemu prawnego zbudowanego na marksistowskiej.

I choć relacje zawarte w tym zbiorze mogą szorstkością i prostotą stylu - to, rozgoryczenie i doznane przez byłą krzywdy - usprawiedliwiają tę formę wy-

Jest to książka, którą w imię tamtych dni winna przeczytać największa rzesza ludzi, a zwłaszcza członkowie "S".

Dруга pozycja - "Zwolnienia pracowników" - w cenie 40 tys. zł - to pierwsza z wydanych dotychczas bardzo ważnej kwestii. Zawiera przepisy Ustawy z dnia 19 grudnia 1989r. (Dz.U. Nr 4 poz. 19 z 1989r.) z komentarzem.

Ustawa ta stanowi przedmiot zainteresowania zarówno pracowników, którzy muszą dochować określonych zwolnień z pracy, jak i samych pracodawców, którzy przed zwolnieniem broniących się przed odprawą, do tej Ustawy napisany jest językiem zrozumiałym i wyjaśnia szereg problemów przy czym uwzględnia bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego i wyjaśnienia Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej.

Trzecia pozycja - to "Uprawy związków zawodowych w stosunku do pracy", cena 30 tys. zł. Opracowanie to jest owocem prac zespołu pracowników związków zawodowych, którzy w ramach m.in. szeroko rozumianego unormowań prawnych zawartych w ustawie z 1989r. oraz innych przepisach, wyposażyli zakładową organizację związkową w różnego rodzaju kompetencje i zadania. Mała znajomość szych uprawnień związkowych wyciągniętych z ustawy, przyczyną niechęci, a czasem arogancji ze strony kierownictwa zakładu pracy.

Reasumując, książka ta może być problemem kompetencji związków zawodowych w ramach stosunku pracy w świetle nowych przepisów związkowych (o związkach zawodowych, o rozwiązaniu sporów zbiorowych, o organach pracodawców).

Pozycja ta winna stać się vademecum każdego z nas w "Solidarności" i absolutnie powinna być czytana przez każdą komisję zakładową.

Gorąco polecam - ekonomistom i Halina Pałka

Rozmowa z Maciejem Jankowskim

Jankowskim

przeprowadzona przez

Agnieszkę Gutkowską na

łamach "Życia

Gospodarczego"

Zaliczyliśmy IV Zjazd "S, z relacji w mediach wynikało, że Związek ciągle trąca się do polityki...

Hasła apolityczności związku zawodowego to charakterystyczne dla dzisiejszej Polski pomieszanie pojęć, zagubienie znaczenia słów, i działań. Oczywiście, związek może prowadzić polityki partii politycznej, której celem w dłuższej perspektywie jest władza. Wtedy przestałby być związkiem. Jego polityka polega na ustrojowym gwarantowaniu praw pracowników.

Nie da się tego osiągnąć bez "wtrącania się" do polityki sensu stricto, bo sfera socjalna jest z nią sprzęgnięta. Ochrona praw społecznych to jest polityka! Jeżeli nie będzie tu aktywne działanie, nie będzie polityki, nie będzie polityki. Związek nie może prosić o podwyżki - to byłoby przerwy o podobnej roli. Istnieje z tej z czasów komunizmu - z jednej strony marchewka, z drugiej karota. W ten sposób narazacie i hamowanie przemian i nie może pogodzić się z utratą pozycji "niezawodnej siły". Padłiście ofiarą transformacji gospodarczej.

- Co to znaczy, że wychodzimy z transformacji? Byliśmy motorem zmian, siłą tej transformacji. Dziś po prostu nie wiemy, co jest naszym interesem, jakich interesów jako pracowników, czy społecznych i ekonomicznych. Na przykład wydaje się, że sytuacja zmierza w przeciwnym kierunku.

Władza państwa, które w jej wyniku będzie uwzględniać też interesy jako pracowników, czy społecznych i ekonomicznych. Na przykład wydaje się, że sytuacja zmierza w przeciwnym kierunku. Władza państwa, które w jej wyniku będzie uwzględniać też interesy jako pracowników, czy społecznych i ekonomicznych. Na przykład wydaje się, że sytuacja zmierza w przeciwnym kierunku.

Taki rozwój sytuacji, w ognozowałem już w 1987 roku. Wtedy nastąpi przekształcenie nomenklatury komunistycznej w tzw. kapitalistów, ze w obręb tego państwa kapitału i jego podziału osiągnęli zostaną ludzie z zewnątrz, nawet z dobrymi

opozycyjnymi nazwiskami. Powstanie kasta kapitałowo-biurokratyczna i zacznie się budowanie systemu bardziej przypominającego Amerykę Południową niż nowoczesny kapitalizm europejski. Mamy więc kapitalizm bazarowy i wąską grupę ludzi z możliwością dostatniego życia i podejmowania decyzji.

Natomiast kraj i 90 proc. społeczeństwa zostało zepchnięte na kompletny margines, żyje w europejskim Bangladeszu. To jest potworny koszt tej transformacji, koszt nie uświadamiany do końca przez elity władzy. Być może to, co mówię, brzmi ostro, ale tak po prostu jest. Widać to gołym okiem. Hasła o drodze do Europy i gadanie o nas jako światłych Europejczykach, niczego nie zmienia. Nie idziemy do Europy tylko na jakiś bieda-bazar.

Dlatego musimy zajmować się polityką gospodarczą i socjalną państwa. Musimy tu mieć wyraźne opcje, proponować własne rozwiązania, przedstawiać, a najpierw jeszcze uświadamiać rządowi, zagrożenia.

Można to robić na dwa sposoby: przez negocjacje prowadzone przy stole, później obwarowane prawnie i zapisane...

...po tę metodę powinno się sięgać w pierwszej kolejności, w praktyce różnie bywa...

Oczywiście w "logicznym kraju" najpierw się mówi o problemie, a potem działa, tak aby go rozwiązać. U nas jednak słowne sygnalizowanie często nie skutkuje. Charakterystyczne jest, że nasi rządzący rzadko kiedy uwzględniają racje nie poparte presją manifestacji. Bez tego nie widzą, lub nie chcą widzieć problemu zarysowanego przez związek. Wtedy mamy prawo użyć takiej broni, jak demonstracja czy strajk. Przykład zadłużenie państwowych. Ubiegłoroczna akcja 22 maja, tegoroczne strajki styczniowe i demonstracja kwietniowa, doprowadziły do tego, że dziś wszystkie ośrodki władzy wiedzą, że bez odłożenia przedsięwzięcia gospodarka nie ruszy. Związek wychodzi zaś z założenia, że jak nie ma gospodarki, nie ma produkcji, nie ma towaru, to w ogóle nie ma normalnego państwa. Nie jesteśmy Kartaginą i z handlu długo państwa nie utrzymamy! Związek musi włączyć do ręki narzędzia do stworzenia gospodarce możliwości funkcjonowania. Tego nie da się robić bez włączenia w politykę. To jest przecież system naczyń połączonych - dopiero gdy ruszy gospodarka,

możemy realnie rozmawiać o realizacji praw pracowniczych i zabezpieczeniach społecznych...

Czy to znaczy, że do tego czasu politykę socjalną należy odłożyć ad acta? Przed chwilą mówił pan o tym, że związek musi ją robić...

- Nie zrozumieliśmy się. Wcale nie uważam, że w biednym kraju nie można robić polityki społecznej - przeciwnie! Oczywiście trzeba patrzeć realnie na możliwości finansowe państwa i do nich dostosowywać poziom minimum socjalnego czy najniższej płacy. To są jednak rzeczy wtórne - podstawa to stworzenie systemu prawnego, gwarantującego w przyszłości uprawnienia pracownicze i socjalne. To trzeba robić od zaraz. Można było zacząć już trzy lata temu, tylko rządy nie miały ochoty się tym zajmować albo zajmowały się w sposób fatalny, dorywczo. Nie tworzone całościowego systemu, tylko poprawiano poszczególne przepisy, wychodziły z tego różne dziwolągi. To wszystko jest niespójne, robione zgodnie z aktualną koniunkturą partyjną na tydzień albo dwa. Potem układ się zmienia i kołomyja zaczyna się od początku.

I tu dochodzimy do trzeciej sfery politycznej, do której związek mieszać się musi - chodzi o całościowy już system prawny /konstytucja jest tylko jego elementem/, on decyduje o ustroju kraju. U nas nie ma nawet cienia prac nad nim, ciągle żyjemy w zbiorze przepisów. Mówi się, że resztki komunizmu zostały w robotnikach. To nieprawda, to nie oni tworzą system prawny organizujący nowy ład. Ludzie domagają się jedynie tego /ich prawo/, by zostali w systemie uwzględnieni jako ludzie i pracownicy. To nie ma nic wspólnego z homo sovieticus.

Ustawy są konstruowane w sposób komunistyczny, twórcy skupiają się na tym, żeby przepis ładnie wyglądał, skuteczność mniej ich interesuje. Realizacja niewiele ma wspólnego z założeniami. Tak jest z ustawą o związkach, kodeksem pracy, ustawą o ochronie środowiska. Prawo niby jest, a jakby go nie było. Tak państwo długo funkcjonować nie może! W krajach o bardzo niestabilnych rządach funkcjonowanie gospodarki i systemu bezpieczeństwa socjalnego zapewnia stabilne prawo. Rządowa zawierucha nie dezorganizuje państwa.

Popularny jest pogląd, że na niedowład państwa, na marazm społeczny, na wycofanie poparcia dla reform, remedium będzie nowa umowa społeczna... [dok. na str. 6]

- Umowa musi być kogoś z kimś. W tej chwili wyznaczenie stron jest u nas niemożliwością. Jedna strona to związek, druga powinien być pracodawca. Ta jest albo nie określona /państwo/, albo nie zorganizowana /pracodawca prywatny/. Mam do tego stosunek sceptyczny - umowy społeczne już ćwiczyliśmy. Jeden podpisuje, a za tydzień go nie ma. Najwyższy czas, aby system gwarantujący prawa i określający sposób rozwiązywania konfliktów zastąpił doraźne umowy społeczne. Umowa społeczna to konstytucja i system prawny. W tych ramach trzeba się poruszać.

A jak się panu podoba pomysł nowego okrągłego stołu sił postsolidarnościowych, rzucony przez Rulewskiego na Zjeździe?

- Wątpię o podchwycić. To ja zadałem podstawowe pytanie i nie dostałem odpowiedzi: kto z kim i po co? Co to znaczy postsolidarnościowy? Dla mnie już prawie nic... Tylko, że ktoś był kiedyś w "S". Używa się tego określenia bezrefleksyjnie, bo co tych "post" ludzi łączy? Etos? Jedni go w sobie noszą, inni nie. Ja wolałbym podejść pragmatycznie. Uważam, że "S" powinna odegrać dużą rolę w transformacji systemu i mogę rozmawiać z każdym, ale na konkretny temat. Jeżeli ujrzę szansę na to że jakiś ośrodek władzy - Sejm, Belweder, rząd - podejmie działania antyrecesyjne, to chętnie wejdę w rozmowy. "S" może być nawet ich promotorem, bo ma bezwzględny obowiązek uprzytomnić rządzącym, co jest konieczne do załatwienia, żeby kraj i ludzie funkcjonowali normalnie. Nie siadajmy jednak przy kolejnym okrągłym stole, żeby gadać po próżnicy.

Wracając do Zjazdu, według pana rzeczywiście nic się tam nie stało?

- A co strasznego się wydarzyło? Związkowcy mieli do takiego spotkania prawo. Prezydent na początku stwierdził, że to będzie twarda rozmowa. Nie było żadnych wyraźnych niegrzeczności ani seansu nienawiści. Duża strata, że nie było merytorycznej rozmowy. Tu zwinął prezydent, który wrzucił teczkę i praktycznie o niczym innym nie chciał rozmawiać. Akurat teczki najmniej nas interesowały. Ciekawsze byłoby, gdyby ten najbardziej skuteczny w kraju polityk, mający tyle siły, że wszystkich rozstawia jak chce po kątach, powiedział jaki kraj chce mieć. Najskuteczniejszy człowiek powinien określić, po co jest skuteczny. Mógłby ucywilizować sferę publiczną tak ,

abyśmy działali kierując się nie układami, sympatiami, czy wiarą, a konkretnym celem. Jeżeli poznam cel - mogę go poprzeć. Na ładną twarz, na wiarę, to ja już nikogo w tym kraju popierał nie będę. Trzeba wiedzieć, kto reprezentuje czyje interesy, co i w jaki sposób chce osiągnąć.

Czy elity władzy są tak zaślepienie, że nie widzą kosztów społecznych i zagrożeń?

- To oszołomienie ideologią. Z komunizmu przeskakujemy na drugi biegun. Ludzie się nie liczą, prawa pracownicze to socjalny wymysł. Wszystkim kieruje niewidzialna ręka rynku. Obojętnie jak, byle odwrotnie do komunizmu. Z jednej ideologizacji w drugą. "S" nie jest przeciw gospodarce rynkowej, tylko chcemy, by była ona racjonalna. Przekonanie, że związki zawodowe są zagrożeniem dla reformy, pochodzi z XIX wieku.

Nowoczesny związek zawodowy służy stabilizacji procesów gospodarczych, bo ma w tym interes, podobnie jak pracodawca. Hasłowe ustawianie grup społecznych jako wrogich sobie żywo przypomina marksizm. Dziś struktury pośrednie; związki, organizacje pracodawców, stowarzyszenia, mimo rozbieżności interesów nie są wrogle w stosunku do siebie. I elity polityczne powinny to zauważyć.

Transformacja powinna odbywać się w logice poparcia społecznego, a ono maleje...

- Nie istnieje wręcz. Społeczeństwo nie wie, co ma popierać. Nie ma logiki transformacji. Ludzie mogą się najwyżej wkurzyć. Coś się dzieje poza nimi, wbrew nim, a prawie nikt nie proponuje im miejsca w tym procesie. Silnego państwa nie da się jednak zbudować bez poparcia, udziału ludzi. na dłuższą metę nie utrzyma się żaden system polityczny czy gospodarczy, odrzucający lub lekceważący społeczeństwo.

Czy dopiero transformacja obnażyła mierność elit?

- Elity "S", elity intelektualne dostały władzę, nie mając żadnej koncepcji, jak ją sprawować. 8 lat mogli poświęcić na myślenie i okazało się, że programu nie ma. Do tej pory brak spójnego programu, konstruktywnego myślenia. Żaden ośrodek władzy nie ma dobrego merytorycznego zaplecza. Zakleszczyli się w Sejmach, Senatach, chyba zapomnieli, że coś jest na zewnątrz.

Co dalej, jakie warianty rozwoju sytuacji pan przewiduje?

- Są trzy możliwości: optymistyczna - rozpoczęcie

budowania nowego ładu przy społeczeństwie, uporządkowanie państwa i gospodarki, odbudowa administracji. Pesymistyczna - władza autorytarna lub anarchizacja i w konsekwencji rządy autorytarne.

/przedruk z "Życia Gospodarczego" fragmenty wybrała A. Rajcher

KOMUNIKAT

Sekcja Szkoleń przy Zarządzie Regionu zgodnie z uchwałą organizuje szkolenie związków zawodowych "Solidarność" na celu przygotowanie do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej o przedsiębiorstw własności prywatnej, również stworzenie określonego rodzaju postaw i zachowań uwalniających aktywność pracowników. Wymagając konsekwentnej i szerokiej informacyjno-popularyzacyjnej komisji zakładowych przedsiębiorstwach nie będących jeszcze na żadnym przekształceń lub w restrukturyzacji.

Zwracamy się o wytypowanie każdej komisji zakładowej funkcjonującej na terenie radomskiej przedstawicielii zakładowych (na

przewodniczących (wiceprzewodniczących) na spotkanie które odbędzie się w Świdnicy Górnych k/Kozienic w ośrodku w terminie 4,5,6.09. 1992r.

Koszt szkolenia zakwaterowaniem i wyżywieniem wynosi 200tys.zł od osiady zakładowe pokrywany jest przez komisje zakładowe.

Prosimy o poważne potraktowanie sprawy i przesłanie do Zarządu Regionu w terminie do 24.09.1992r. wykazu osób biorących udział w szkoleniu.

BIUŁE TYN INFORMACYJNE
ZARZĄDU REGIONU NSZZ

Solidarność
ZIEMIA RADOMSKA

Adres redakcji:
26 - 600 RADOM
ul. Traugutta 30
tel. 238-04, 251-61

Redaguje: Anna Rajcher

Skład: M.W.

Wykonano przy użyciu sprzętu

utrzymanego z dotacji

Instytutu Walek Zakładów Zawodowych

AFL - CIO